

Pedagogisch beleid

Kleinschalige BSO voor Muziek, Creativiteit & Natuur
een plek na schooltijd voor kinderen vanaf 4 jaar
op Scheveningen

Laatste versie januari 2024

1. WELKOM BIJ KIND AAN ZEE	3
2. HET CONCEPT VAN KIND AAN ZEE	3
2.1 Visie Kind aan Zee	4
2.2 Natuur, Muziek & Creativiteit	4
3. WAT HEEFT KIND AAN ZEE PRAKTISCH TE BIEDEN ?	5
3.1 Openingstijden	5
3.2 Flexibiliteit bij Kind aan Zee	5
3.3 Het kind en de groep	6
3.4 Kennismaking en wennen	6
3.5 Wat eten en drinken we?	6
3.6 De ontwikkeling van het kind in beeld	7
4. COMMUNICATIE MET OUDERS	7
4.1 Oudercommissie	8
5. VEILIGHEID EN GEZONDHEID	9
5.1 De natuur in, uitdagend maar veilig	9
5.2 Inzet pedagogisch medewerkers en achterwachtregeling	9
6. WIE WERKEN ER BIJ KIND AAN ZEE ?	10
6.1 Hoe werken wij met elkaar?	11
7. DE PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN VAN KIND AAN ZEE	12
7.1 Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid	12
7.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie	13
7.3 Het bevorderen van sociale competentie	13
7.4 Socialisatie door overdracht van waarden en normen	14

1. Welkom bij Kind aan Zee

In dit document hebben wij uitgebreid beschreven staan wat Kind aan Zee te bieden heeft, wat we belangrijk vinden in de opvang van de kinderen en hoe we daar vorm aan geven. Het is een leidraad voor onze dagelijkse omgang met de kinderen, met elkaar en met de ouders. Het wordt gebruikt om ouders kennis te laten maken met ons concept, maar ook om te toetsten of dat wat we nastreven ook wordt uitgevoerd op de groep. Waar nodig passen we het beleid aan als het in de praktijk niet goed blijkt te werken. Alles met het oog op een optimale werkwijze die de kinderen en ouders ten goede komt.

Mochten er naar aanleiding van dit document vragen of opmerkingen zijn dan horen we dat graag.

2. Het concept van Kind aan Zee

Kind aan Zee is een kleinschalige opvang voor het schoolgaande kind met ontwikkelingsmogelijkheden in muzikaliteit, creativiteit en natuur.

De locatie dankt zijn naam aan de dichte ligging aan het strand van Scheveningen, wat dan ook zeer frequent bezocht wordt door de kinderen en onze pedagogisch medewerkers.

De huiselijke en warme inrichting staan centraal. De leefruimte is ingericht als een echt huis met een gezellige eettafel, een zithoek, een kinderkeuken en speelhoeken met veelal houten speelgoed. Er is veel gebruik gemaakt van hout, rustige kleuren en karakteristieke meubels. Er liggen fotoboeken van alle mooie momenten met alle kinderen, waarin kinderen zichzelf en de anderen terug kunnen zien. De kinderen die even bij willen komen van de drukke schooldag kunnen zich met een boekje terugtrekken.

Er staan bloemen op de tafel samen met een gezonde schaal met fruit. Er is een kinderkeuken en een poppenhoek waar de kinderen middels fantasiespel uiting kunnen geven aan alles dat zij meemaken op een dag. Kinderen kunnen actief meedoen, maar krijgen ook de gelegenheid zich even lekker te vervelen. Het leerproces op school vraagt namelijk al veel van ze. Bij Kind aan Zee mogen kinderen vooral ontspannen op een manier die zij prettig vinden.

De vaste gezichten van Kind aan Zee zijn Lieke Demenint en Pim Buitenhek en Bodine Zuurmond. Zij hechtten grootte waarde aan vertrouwdheid voor de kinderen, gezelligheid en vooral plezier. Zij reiken de kinderen dit aan door ze veel

mee te nemen in de natuur, aan te sluiten bij hun behoeften en zich in te leven in hun belevingswereld.

2.1 Visie Kind aan Zee

Er wordt veel gevraagd van kinderen en ouders in deze drukke maatschappij. Kinderen die voor het eerst naar school gaan krijgen een hoop nieuwe indrukken te verwerken en ontwikkelen zichzelf in een zeer snel tempo in deze leeftijdsfase.

Bij Kind aan Zee zorgen we voor aandacht voor ieder kind, we luisteren naar zijn of haar verhaal en zorgen dat het kind zich veilig voelt bij ons. Door te zorgen voor deze veilige basis en het aanbieden van verschillende vormen van muziek, creativiteit en natuurbeleving heeft de opvang naast een praktisch aspect ook een grote toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van het kind.

2.2 Natuur, Muziek & Creativiteit

De kinderen en de pedagogisch medewerkers gaan zeer regelmatig **de natuur** in. Door de gunstige ligging van de locatie ten opzichte van het strand, duinen en de bossen kunnen de kinderen daar heerlijk ontdekken en ravotten (strandjuttten, krabben zoeken en springen over de golven). In de herfst zullen we genieten van de prachtige kleuren van de bomen en op zoek gaan naar alles wat de natuur heeft laten vallen. De zomer biedt net als de winter heerlijke strandactiviteiten en de lente leent zich om alles wat tot leven komt in de natuur te gaan ontdekken.

Muziek stimuleert kinderen hun creativiteit, het geeft ze rust en het traint hun geheugen. Ook geeft het kinderen zelfvertrouwen en het spreekt de emotie aan. Bovenal zorgt het voor veel plezier! Muzieklessen zijn helaas grotendeels verdwenen uit het basisonderwijs en dat is heel erg zonde.

Bij Kind aan Zee krijgen de kinderen wel de mogelijkheid om kennis te maken met verschillende vormen van muziek. Er zijn verschillende muziekinstrumenten aanwezig, we zingen met elkaar en leren over verschillende soorten muziek. Er is ruimte om te dansen op ons podium en kinderen mogen hun eigen muziek aandragen bij muziekspellen.

Met regelmaat wordt er een op een speelse manier muziekles gegeven, zoals gitaar, of piano les. Dagelijks wordt er passende muziek gedraaid, zoals rustige piano muziek, natuurgeluiden of juist muziekverzoeken van de kinderen zelf. Op deze manier kunnen de kinderen op een speelse en ongedwongen manier kennis maken met muziek en hun eigen smaak ontwikkelen.

Achter de groepsruimte is een atelier ingericht waar kinderen **creatief** hun gang kunnen gaan. Er staan ezels om te schilderen, er kan met hout gewerkt worden en er

kan geknutseld worden met alles wat in de natuur is gevonden. Het kind hoeft zijn of haar 'project' niet in een keer af te maken, maar mag hier langere tijd aan werken. Het proces van het maken is belangrijker dan het eindresultaat.

Verder in dit document zal nader ingegaan worden op het aanbod van bovenstaande activiteiten in combinatie met de pedagogische doelstellingen.

3. Wat heeft Kind aan Zee praktisch te bieden?

Ouders nemen bij ons persoonlijke en professionele opvang af voor hun schoolgaande kind. Tijdens schoolweken (40 weken) zal dit na schooltijd zijn, tijdens de vakantieweken (11 weken) de gehele dag. Kind aan Zee is 51 weken per jaar geopend.

Tijdens de vakantieweken worden extra uitdagende activiteiten aangeboden. Hierbij valt te denken aan strandspellen, beginnend surfen (alleen voor kinderen met zwemdiploma) oud Hollandse spelletjes week, herfstweek etc. Als de reguliere bezetting het toelaat, kunnen kinderen ook enkel tijdens de vakanties naar Kind aan Zee komen. Daarbij kijken wij goed of het betreffende kind wel voldoende aansluiting vindt bij de 'vaste' groep kinderen.

Op de website zijn de tarieven van Kind aan Zee terug te vinden.

3.1 Openingstijden

Tijdens de schoolweken worden de kinderen direct uit hun klas opgehaald door de pedagogisch medewerker. Kind aan Zee is geopend tot 18:30. Vanaf 17:30 kunnen de kinderen opgehaald worden, liever niet eerder. Dit met het oog op onze vele buiten activiteiten en de rust op de groep.

In de vakantieweken is Kind aan Zee open van 8:30 tot 18:30. Wij willen graag dat alle kinderen voor 9:30 bij ons zijn zodat we de dag kunnen beginnen.

Kind aan Zee is 51 weken per jaar geopend. Op de algemeen erkende feestdagen hieronder en in de week rond kerst en oud en nieuw zijn wij gesloten:

- Nieuwjaarsdag
- Tweede paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (eens per 5 jaar)
- Hemelvaartsdag
- Tweede pinksterdag
- Tweede kerstdag

3.2 Flexibiliteit bij Kind aan Zee

We denken graag met ouders mee waar dit mogelijk is. Het contract geeft een vaste dag aan waarop het kind in de schoolweken en tijdens de vakanties komt. Mocht de kindbezetting het toelaten dan kunt u deze dag ruilen binnen twee weken, mits dit tijdig aan ons door is gegeven. Dit geldt ook wanneer u een extra dag opvang af wilt nemen voor uw kind. In verband met ons programma en het vele buitenzijn, kunnen er tijdens vakanties alleen hele dagen afgenomen worden.

Er kunnen geen dagen ingehaald worden als het kind ziek is geweest.

3.3 Het kind en de groep

Wij bieden opvang aan 1 groep van maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 tot ongeveer 10 jaar. Bij de samenstelling van de groep streven wij naar een opbouw van leeftijden die niet al te ver uit elkaar ligt. Door de kleinschaligheid kent de planner van de opvang alle kinderen, waardoor er (waar mogelijk) veel persoonlijker gepland kan worden. (N.B. Mocht het kind graag blijven tot 12 jaar en de groepssamenstelling laat dit toe, dan kan dat in overleg met de ouders)

Mochten er dagen zijn waarbij de leeftijden toch wat verder uit elkaar liggen, dan kan daarop ingespeeld worden. Zo kan de groep gesplitst worden in twee kleinere groepen waarbij er beter aangesloten kan worden op de ontwikkeling van de verschillende leeftijdscategorieën. Dit zal bijvoorbeeld gebeuren wanneer er workshops worden gegeven.

Anderzijds willen we de kinderen ook meegeven dat wij als kleinschalige kinderopvang eigenlijk als een groot gezin functioneren, waarbij de grote en kleine kinderen rekening met elkaar moeten houden en van elkaar kunnen leren. Broertjes en zusjes kunnen dan ook samen op een groep geplaatst worden. Dit draagt juist bij aan de emotionele veiligheid.

Het aanbod van activiteiten en spelmateriaal kan ook aangepast worden naarmate Kind aan Zee en de groep kinderen groeit. Hierbij mogen de kinderen zelf meedenken en hun stem laten horen.

De voertaal op de groep is Nederlands. Mochten er toch kinderen van een andere nationaliteit aangemeld worden, dan spreken wij Engels of vragen de ouders de meest belangrijk woorden voor ons te noteren in de moedertaal van het kind.

3.4 Kennismaking en wennen

Wanneer er een plek voor uw kind is zullen wij u dat uiterlijk 1 maand van tevoren laten weten. Wij maken dan graag een afspraak met u om even samen met uw kind langs te komen op het moment dat de andere kinderen er ook zijn. Zo kan het kind

in uw bijzijn kennis met ons en de kinderen op de groep maken. Op het aanmeldformulier heeft u al veel informatie over uw kind kunnen verstrekken. Deze informatie nemen we graag nog even persoonlijk met u door.

Wanneer het kind daar behoefte aan heeft kunnen we daarna nogmaals een wenmiddag plannen, voordat de officiële startdatum in gaat. Kinderen die al even naar school gaan zullen wellicht al andere kinderen kennen, waardoor de eerste keer minder spannend kan zijn.

3.5 Wat eten en drinken we?

Kinderen krijgen gezond en gevarieerd te eten bij ons. Na schooltijd wordt de tafel gedekt voor een maaltijd met een boterham, fruit, een rijstwafel met kaas of vers gebakken bananenbrood. Tijdens de vakanties wordt er een uitgebreide en gevarieerde lunch voorbereid. Regelmatig valt er weer iets anders te proeven zodat het kind zijn smaak kan uitbreiden. Zo maken we regelmatig verse soep of serveren we yoghurt met huisgemaakte granola. Als drinken bieden wij water, thee en verantwoorde aanmaaklimonade aan.

Het voedingsbeleid van Kind aan Zee is opgesteld door een kindervoedingsdeskundige.

3.6 De ontwikkeling van het kind in beeld

Met ieder kind dat bij ons komt willen wij graag een goede band opbouwen. We leren het kind kennen door dagelijks een praatje te maken, naar het kind te luisteren en het kind te observeren. Wij kijken of en hoe het kind alleen speelt, of het aansluiting vindt bij andere kinderen en naar het algemeen welbevinden. Elk kind heeft een 'mentor' die de ontwikkeling van het kind in de gaten houdt.. Deze mentor is (meestal) de medewerker die het kind het vaakst ziet per week. Tijdens het intake gesprek wordt de ouder ingelicht wie de mentor van zijn of haar kind is.

Aangezien veel ouders de focus in eerste instantie op de school van het kind hebben liggen, zullen we geen (verplichte) oudergesprekken voeren. We geven ouders namelijk dagelijks een overdracht over hoe het met hun kind is gegaan die dag. Echter wanneer we opvallend of zorgelijk gedrag zien bij een kind, plannen we wel een persoonlijk gesprek met de ouders. In dit gesprek kunnen we de observaties met hen bespreken en bekijken waar het gedrag van het kind vandaan komt en hoe we daar op in kunnen spelen. Het is voor ons belangrijk om op de hoogte zijn van zaken die van invloed kunnen zijn op het welbevinden van het kind, zoals een scheidings situatie of wanneer het kind een dierbare heeft verloren. Daarnaast communiceren we jaarlijks in de nieuwsbrief dat er altijd een mogelijkheid is om een voortgangsgesprek te houden.

Wanneer wij het nodig achten zullen we na toestemming van de ouder contact opnemen met de school van het kind. Dit geeft ons een beeld of het kind daar hetzelfde gedrag vertoont en of we daar mogelijk vanuit meerdere invalshoeken (ouder, school en opvang) op in kunnen spelen.

De observaties van het kind worden gedocumenteerd en kunnen waar nodig meegegeven worden aan de ouder wanneer het kind naar het voortgezet onderwijs of naar een andere basisschool gaat.

Mocht blijken dat er meer zorg nodig is dan dat wij als medeopvoeders van het kind kunnen bieden, dan verwijzen wij ouders door naar instanties die hulp kunnen bieden zoals het CJG of een kindercoach. Bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling treedt de Meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling in werking. Tevens zijn alle medewerkers op de hoogte gesteld van de MOA (verplichting tot melding, overleg en aangifte bij zorgelijke signalen).

4. Communicatie met ouders

Wij streven naar een informele en gemoedelijke omgang met de ouders. Wij nemen deel aan de opvoeding van het kind en vinden het belangrijk met de ouders op 1 lijn te zitten. Wij respecteren ten alle tijden de visie van de ouder en staan open voor feedback. Anderzijds verwachten wij van een ouder onze professionele visie ook te waarderen. Een goed contact tussen ouder en pedagogisch medewerker komt de kinderen namelijk ten goede.

De dagelijkse communicatie zal bestaan uit breng (tijdens vakantie) en haalmomenten. Belangrijke informatie zal via email en nieuwsbrieven verzorgd worden. Met regelmaat sturen wij ouders via Whatsapp een leuke foto van de belevenissen van het kind.

Gedurende de dag worden er geregeld foto's gemaakt van de belevenissen van de kinderen. In de nieuwsbrief voegen wij een link toe om toegang te krijgen tot deze foto's. Tijdens het kennismakingsgesprek vragen we uw toestemming of uw kind op de foto mag.

Het kan voorkomen dat een ouder een individueel gesprek met ons wil hebben. Of dit nu over de ontwikkeling van het kind of om een verbeterpunt of klacht gaat, wij nemen er graag de tijd voor! Door de korte lijnen binnen Kind aan Zee kan dit snel plaats vinden.

Als vanzelfsprekend hopen wij met u tot een oplossing te komen wanneer u een klacht heeft. Mochten wij hier na meerdere pogingen toch niet uitkomen dan kunt u zich wenden tot de Geschillencommissie waar wij bij aangesloten zijn.

4.1 Oudercommissie

Een opvangorganisatie is wettelijk verplicht om een oudercommissie samen te stellen. Het doel van een oudercommissie is om in samenwerking met Kind aan Zee de kwaliteit van de opvang te handhaven of waar nodig te verbeteren. De leden van de oudercommissie vertegenwoordigen de overige ouders van de opvang en mogen gevraagd en ongevraagd advies geven. Zo heeft een oudercommissie bijvoorbeeld adviesrecht ten aanzien van het pedagogisch beleid. Zij hebben ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld een thema avond te organiseren voor de ouders.

2 x per jaar komt de oudercommissie samen en doet verslag van haar werkzaamheden.

5. Veiligheid en gezondheid

Bij professionele kinderopvang hoort veiligheid en gezondheid goed geregeld te zijn. Dit is in eerste instantie een kwestie van gezond verstand gebruiken, maar wij leggen dit ook vast in een Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid. Wij kunnen niet alle risico's uitsluiten, maar we vinden het belangrijk om eventuele risico's kritisch in kaart te brengen en zo goed mogelijk te ondervangen. De risico inventarisatie ligt altijd ter inzage op de locatie voor medewerkers, ouders en GGD.

5.1 De natuur in, uitdagend maar veilig

De locatie van Kind aan Zee ligt zeer gunstig ten opzichte van het strand, de duinen en verschillende bossen. Met de bakfiets is alles in 5 tot 15 minuten bereikbaar voor ons. De natuur is dan ook onze belangrijkste tool voor het buiten zijn met de kinderen, hetgeen we ook elke dag zullen doen, wel of geen mooi weer. Immers biedt de natuur energie, bewegingsmogelijkheden en vooral leerzame ervaringen.

Het naar buiten gaan dient uiteraard veilig en verantwoord te gebeuren. Daarom zullen wij voor plekken kiezen waar we niet al te veel drukte verwachten zodat we de kinderen goed in het oog kunnen houden. Wij weten altijd exact welke en hoeveel kinderen wij bij ons hebben en tellen ze elke 15 minuten. Mochten wij naar een plek gaan waar we toch veel drukte verwachten, dan zorgen we voor herkenbare shirts. Het buitenspeelbeleid is onderdeel van de risico inventarisatie.

Achter het pand van Kind aan Zee bevindt zich een leuke tuin waar de kinderen lekker kunnen ravotten in de buitenkeuken. In mei 2024 gaan we onze nieuwe tuin realiseren.

5.2 Inzet pedagogisch medewerkers en achterwachtregeling

Tijdens de openingstijden van Kind aan Zee zullen er op het grootste deel van de dag 2 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Als er minder dan 11 kinderen

aanwezig zijn, mag een medewerker wettelijk gezien alleen staan. Bij Kind aan Zee kiezen we ervoor bij 10 kinderen een 2de medewerker in te zetten. Op momenten wanneer een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat, zijn er een aantal duidelijke afspraken binnen ons team om de veiligheid te waarborgen. Deze zijn verwerkt in de risico inventarisatie.

Tijdens vakanties is Kind aan Zee 10 uur lang geopend. Wij houden bij hoe laat kinderen gebracht en gehaald worden en kunnen de personeelsbezetting daarop afstemmen.

In de praktijk zal het rooster er tijdens vakantiedagen met meer dan 9 kinderen als volgt uit zien:

Bij meer dan 10 kinderen	ma	di	wo	do	vr
Start medewerker 1	08:30	08:30	08:30	08:30	08:30
Start medewerker 2	09:30	09:30	09:30	09:30	09:30
Pauze medewerker 1	13:00	13:00	13:00	13:00	13:00
Pauze medewerker 2	13:30	13:30	13:30	13:30	13:30
Eindtijd medewerker 1	17:30	17:30	17:30	17:30	17:30
Eindtijd medewerker 2	18:30	18:30	18:30	18:30	18:30

* Op overige tijden zullen wij niet afwijken van de BKR

Wij vinden het van groot belang dat wanneer een medewerker alleen is met de kinderen er ten alle tijden een achterwacht is in geval van nood. Dit zijn 3 personen welke onder achterwacht in de telefoon staan.

6 Wie werken er bij Kind aan Zee?

Kind aan Zee is opgezet door Lieke Demenint in 2028. Zij heeft 12 jaar ervaring opgedaan binnen verschillende kinderopvang organisaties zowel als pedagogisch medewerker als op management niveau. Van elke organisatie heeft zij de kwaliteiten meegenomen en deze ervaringen gebundeld in het concept van Kind aan Zee. Met deze ervaring als professional, maar ook als moeder van 2 kinderen weet zij wat voor ouders belangrijk is als het om de opvang voor hun kinderen gaat.

Op de groep zijn Bodine, Imke, Pim en Lieke werkzaam. Ieder van hen heeft hun eigen talent met de kinderen. Bij werven van nieuwe medewerkers kijken wij naast iemand diploma naar talenten als:

- Warmte en liefde voor kinderen
- Creativiteit en/of muzikaliteit
- Het hebben van geduld

- Betrouwbaarheid en verantwoordelijkheidsgevoel
- Prettige omgang met volwassenen en kinderen

Wij van Kind aan Zee investeren graag in toekomstige medewerkers met talenten. Daarom zijn wij een leerbedrijf voor studenten van de opleiding Sport & Lifestyle van het ROC Mondriaan. Een stagiaire van deze opleiding kan geregeld op de groep aanwezig zijn om de kinderen te begeleiden bij sport en spel activiteiten voornamelijk in het bos of op het strand. Zij zullen altijd extra aanwezig zijn naast de vaste medewerker(s). De stagiair wordt begeleid door een van de pedagogisch medewerkers en of de eigenaar van Kind aan Zee.

Tot slot werkt Kind aan Zee werkt samen met zelfstandigen op het gebied van muziek, dans, yoga, schilderen en houtbewerken. De personen die deze workshops op regelmatige basis komen geven dienen te beschikken over een geldige VOG en worden opgenomen in het personen register kinderopvang.

6.1 Hoe werken wij met elkaar?

Ons kleine team heeft zeer korte lijnen. Dit betekent dan ook dat er dagelijks overleg is hoe het met de groep en individuele kinderen gaat. Naast het dagelijks overleg plannen we geregeld overleg om verdieping in ons beleid te realiseren. Er is met het pedagogisch beleid een goede basis gelegd voor de pedagogische uitgangspunten, dat waar nodig bijgesteld kan worden. Alle medewerkers van Kind aan Zee mogen hierin meedenken. Alleen op die manier kunnen we hetgeen we samen overeengekomen zijn ook naleven op de groep.

Om de kwaliteit te waarborgen worden de medewerkers op de groep regelmatig gecoacht op hun pedagogische vaardigheden. Dit geven we vorm in een intervisiegroep met BSO Het Schuitengat. Om de maand komen we samen en brengen we een onderwerp of een casus in. Vanuit onze pedagogische achtergrond op HBO niveau kunnen wij elkaar ondersteunen en coachen. Onze manier van coachen en het aantal uren is vormgegeven in ons coachingsbeleid.

7. De pedagogische uitgangspunten van Kind aan Zee

De uitgangspunten die Kind aan Zee heeft om de pedagogische kwaliteit te waarborgen zijn gebaseerd op het model van M. Riksen- Walraven. Hierin worden 4 doelstellingen gehanteerd:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid aan kinderen
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen
3. Het bevorderen van sociale competentie van kinderen
4. Socialisatie door overdracht van waarden en normen

Hieronder wordt aangegeven wat de verschillende doelstellingen inhouden en hoe daar bij Kind aan Zee aandacht aan wordt besteed. Daarbij is uitgegaan van een leeftijdsfase tussen 4 en 12 jaar. Sommige voorbeelden zijn toepasbaar voor jongere kinderen en sommige voor oudere kinderen. Bij het handelen van de pedagogisch medewerkers komen in de praktijk meerdere doelstellingen tegelijk aan bod.

Bijvoorbeeld: Wanneer een pedagogisch medewerker een kind motiveert om een jonger kind te helpen met het strikken van zijn veters, heeft dit betrekking op de persoonlijke competentie van beide kinderen (het fysiek leren strikken van veters), de sociale ontwikkeling (samen iets voor elkaar krijgen) en de overdracht van waarden en normen (oudere kinderen helpen de jongere kinderen).

7.1 Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

Veiligheid, zowel fysiek als emotioneel, is de basis die kinderen nodig hebben om contacten te leggen, activiteiten te ondernemen en op onderzoek uit te gaan. Deze veiligheid is te o.a. te creëren door de inrichting van de groepsruimte, de omgang tussen kind en pedagogisch medewerker en de relatie met de ouders.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor fysieke en emotionele veiligheid bij kinderen door:

- Op kindhoogte te praten met het kind en met aandacht te luisteren
- Het kind als individu te zien, met een eigen persoonlijkheid en eigen wensen
- Het kind met aandacht te troosten wanneer het verdrietig is
- Het kind te vragen naar zijn of haar belevenissen en daarop terug te komen
- Rust aan te brengen op de groep wanneer dit nodig is, bijvoorbeeld door de groep te splitsen in 2 kleinere groepjes
- Een huiselijke sfeer op de groep te creëren, middels inrichting en aankleding
- Vaste medewerkers op de groep te hebben

- Het bieden van regels en structuur op de groep
- In te grijpen als er een conflict tussen 2 kinderen is die niet gelijkwaardig aan elkaar zijn
- Een respectvolle omgang te creëren tussen pedagogisch medewerker en de ouder van het kind, gebaseerd op wederzijds vertrouwen.
- Een inrichting waarbij er een goede balans is tussen veiligheid en uitdaging
- Duidelijke werkafspraken tussen pedagogisch medewerkers m.b.t het halen en brengen van kinderen, het buiten spelen enz.

7.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie

De persoonlijke competentie omvat enerzijds de ontwikkeling van de identiteit van het kind zoals fysieke en sociale zelfstandigheid en het ontwikkelen van zelfvertrouwen. Anderzijds omvat het de ontwikkeling van zijn of haar persoonlijke talenten. Kinderen zijn vaak intrinsiek gemotiveerd om nieuwe dingen te leren, maar komen verder wanneer zij net dat 'zetje in de rug' krijgen.

De pedagogisch medewerkers bevorderen de persoonlijke competentie van het kind door:

- Het kind veel zelf te laten doen, zoals de boterham smeren, veters strikken of ze mee te laten helpen en taakjes te geven
- Het kind te laten ontdekken en uitproberen en pas in te grijpen als er reeel risico of verstoring voor de omgeving is
- Het kind niet te verbeteren maar te ondersteunen als ze iets nog moeten leren
- Een aanbod te creëren van verschillende activiteiten waaruit kinderen zelf een keuze mogen maken.
- Een goede afwisseling te bieden tussen vrijspelen en enigszins gestuurd spelen (bijvoorbeeld kinderen stimuleren mee te doen wanneer er een workshop wordt gegeven).
- Het aanbieden van fysieke uitdaging, bijvoorbeeld door buitenactiviteiten

7.3 Het bevorderen van sociale competentie

Het ontwikkelen van sociale competentie gaat over allerlei sociale omstandigheden waar het kind zich in bevindt. Deze zijn op de NSO heel anders dan op school. Op school bevinden kinderen zich in een groep leeftijdsgenoten en is het vaak de leraar die bepaalt wat er moet gebeuren binnen een vastgesteld kader. Op de NSO ligt de leeftijd van de kinderen verder uit elkaar en heeft een kind meer vrijheid en zeggenschap. Dit biedt andere ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind.

De pedagogisch medewerkers bevorderen de sociale competentie van het kind door:

- Kinderen in eerste instantie zelf conflicten op te laten lossen en te ondersteunen waar ze dit nodig hebben. Zo kunnen zij leren een 'middenweg met elkaar te vinden', grenzen aangeven en elkaar troosten en of helpen.
- Met elkaar de sociale groepsregels vast te stellen, hoe willen zij dat we met elkaar omgaan (vanaf een bepaalde leeftijd)
- De kinderen deze regels uit te laten leggen aan nieuwe kinderen.
- De gevoelens die we zien bij kinderen te benoemen, zodat ze deze ook bij anderen kunnen herkennen. Hiermee stimuleren we het empathisch vermogen.
- Een voorbeeld te zijn voor de kinderen hoe we prettig en respectvol met elkaar omgaan als collega's.
- Snel in te grijpen wanneer zij pestgedrag onder kinderen zien en dit consequent aan te pakken. Pesten wordt op geen enkele manier getolereerd.
- Vriendschappen tussen kinderen te respecteren en stimuleren. Bijvoorbeeld door twee stille en verlegen kinderen samen een activiteit te laten doen.

7.4 Socialisatie door overdracht van normen en waarden

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de normen, waarden en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij.

De naschoolse opvang is een andere samenlevingsvorm dan de school of het gezin van het kind. Hier heeft het kind te maken met jongere of oudere kinderen van wellicht andere culturen en pedagogisch medewerkers die een andere rol vervullen dan de leraar of ouders. Al met al een mooie omgeving om te leren over normen en waarden die tot uiting komen in de rituelen, gewoontes en regels op de groep en betrekking hebben op mens, dier en natuur.

De pedagogisch medewerkers dragen normen en waarden aan het kind over door:

- Een voorbeeld te zijn voor de kinderen qua taalgebruik en manier van aanspreken van anderen.
- Met elkaar de sociale groepsregels vast te stellen zoals: Hoe praten we met en tegen elkaar? Hoe helpen we elkaar? Hoe komen we voor elkaar op?
- Alle kinderen een handje mee te laten helpen, bijvoorbeeld bij het dekken en afruimen van de tafel en met zijn allen opruimen.
- Bewustzijn voor het milieu te creëren. We scheiden met elkaar het afval, we zijn zuinig met water en we verspillen geen papier of andere materialen.
- Respectvol met de natuur en dieren om te gaan. Bijvoorbeeld: We nemen alleen spullen uit de natuur mee die de natuur heeft laten vallen. We gaan op zoek naar krabben, maar geven deze weer terug aan de zee. Ons afval gooien we in de prullenbak en laten we nooit slingeren.

- In te haken op gespreksonderwerpen die de kinderen aanvoeren over bv oudere mensen, mensen met een andere cultuur of huidskleur dan zijzelf, seksualiteit enz. Hierbij zullen de pedagogisch medewerkers niet hun eigen mening voorop stellen, maar de kinderen verschillende visies laten zien.